

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: **X**, narozený X
bytem X
zastoupený opatrovníkem Mgr. Janem Kvapilem, advokátem
sídlem Sakařova 1631, 530 03 Pardubice

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, IČ 000 06 963
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 15. 8. 2024, č. j. X1

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného opatrovníka žalobce Mgr. Jana Kvapila, advokáta se přiznává ve výši 10 140 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. V této věci se soud zabývá posouzením splnění podmínek pro přiznání zvýšení procentní výměry starobního důchodu za vychovávané dítě (tzv. výchovného) a správnosti výše přiznaného starobního důchodu.

I. Napadená rozhodnutí

2. Dvěma rozhodnutími žalované označenými v záhlaví tohoto rozsudku (dále také „*napadená rozhodnutí*“) byly podle § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v relevantním znění, zamítnuty námitky žalobce a potvrzena rozhodnutí žalované ze dne 20. 7. 2023, č. j. X2 (dále také „*první prvostupňové rozhodnutí*“) a ze dne 11. 8. 2023, č. j. X3 (dále také „*druhé prvostupňové rozhodnutí*“).
3. Prvním prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci přiznán od 31. 7. 2023 dle § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále „*zákon o DP*“) starobní důchod ve výši 19 962 Kč. Druhým prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu o částku 500 Kč za každé vychované dítě (dále také „*výchovné*“).
4. S napadenými rozhodnutími žalobce nesouhlasil.

II. Obsah žaloby

5. Žalobce napadl rozhodnutí žalované včasnou žalobou podanou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „*s. ř. s.*“). Z obsahu žaloby vyplývá, že se žalobce fakticky domáhá zrušení napadených rozhodnutí pro nezákonnost.
6. K přiznanému starobnímu důchodu žalobce vznesl jedinou žalobní námitku. Tvrdil, že mu náleží starobní důchod ve vyšší výši s odkazem na pobírání vyššího invalidního důchodu ve srovnání s průměrným důchodem.
7. K nepřiznání výchovného žalobce namítal, že se dobře staral o děti a sám se staral o domácnost. Řádně platil nájemné, aby měly děti kde bydlet. Nesouhlasí s přiznáním výchovného matce dětí, neboť dle jeho tvrzení „*matka zatáhla děti do křivého trestního stíhání, nutila je křivě vypovídat a navádí děti k trestné činnosti*“.

III. Vyjádření žalované

8. Žalovaná ve vyjádření k žalobním námitkám týkajícím se starobního důchodu poukázala na skutečnost, že zásadními faktory ovlivňujícími výši starobního důchodu jsou délka doby pojištění a výše vyměřovacích základů získaných v jednotlivých kalendářních letech rozhodného období. Žalovaná nemůže do výši vyměřovacích základů vykazovaných zaměstnavatelem zasahovat. Zákon nezná žalobcem použitý termín „*průměrný důchod za rok 2024*“.
9. K nepřiznání výchovného žalovaná nejprve odkázala na zákonnou úpravu a na prohlášení matky dětí žalobce, které obsahovalo její nesouhlas s tvrzením žalobce, že o dcery pečoval v největším rozsahu od jejich narození do 8. 10. 2007, kdy byly dcery soudem svěřeny do výhradní péče matky. Poukázala na důvod pro zavedení výchovného, kterým bylo zmírnění statistického rozdílu mezi průměrným starobním důchodem mužů a žen, jehož jednou z příčin jsou výkyvy v kariérách žen, které nastávají v důsledku výchovy dětí. Zdůraznila, že nejvýznamnější dopad na pracovní kariéru má výchova dítěte zejména v jeho předškolním

věku a v prvních letech povinné školní docházky. Výchovné je koncipována jako genderově neutrální, nárok na výchovné vznikne i mužům, pokud zajišťovali výchovu dítěte sami nebo ve větším rozsahu než ženy.

10. K osobě žalobce žalovaná uvedla, že mu byl od 15. 6. 1997 přiznán částečný invalidní důchod, rozhodnutím žalované ze dne 17. 2. 2005 mu byl přiznán plný invalidní důchod. K matce dětí žalovaná uvedla, že od roku 1990 do roku 1995 pobírala náhradní doby (mateřská dovolená). Žalobce v době, kdy byla matka na mateřské (rodičovské) dovolené, pracoval. Od roku 2000 byl v evidenci Úřadu práce v Pardubicích. Matka tedy dle žalované v době raného věku dětí o ně i s ohledem na zdravotní stav žalobce pečovala v největším rozsahu.

IV. Přezkum věci soudem

11. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rámci uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Rozhodnutí správních orgánů vydaná v prvním a druhém stupni správního řízení posuzoval soud jako jeden celek.
12. Žaloba není důvodná.
13. Předně soud uvádí, že žaloba je koncipována stručně a tomu poté odpovídá i způsob vypořádání žalobních námitek soudem. Obsah a kvalita žaloby totiž v podstatě předurčují obsah rozhodnutí soudu. K tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále také jen „NSS“) ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54, popř. rozsudek téhož soudu ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012-42; všechna zmiňovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz. Není úkolem soudů ve správním soudnictví, aby nahrazovaly činnost žalobce při formulaci žalobních námitek a samy je dotvářely. Tímto postupem by byla popřena rovnost stran v řízení před soudem a žalovanému správnímu orgánu by byla odňata možnost efektivně hájit své rozhodnutí. Jak konstatoval NSS v rozsudku ze dne 28. 5. 2013, č. j. 2 Afs 77/2012-21: „Pokud žalobce uplatní žalobní bod toliko stručně či jen v obecné rovině, postačí zpravidla jen stručně pojaté odůvodnění soudu.“

IV.a. Zjištění ze správního spisu

14. Z předloženého správního spisu soud zjistil následující pro věc rozhodné skutečnosti.
15. Žalobce dne 17. 5. 2023 spolu s žádostí o přiznání starobního důchodu požádal o výchovné za vychovanou dceru K. N. B., narozenou dne X, a L. B., narozenou dne X (dále také „dcery“). Dle čestného prohlášení o své dcery pečoval osobně a v největším rozsahu v době od jejich narození do roku 2007.
16. Výše uvedené žádosti o výchovné předcházela žádost žalobce o výchovné ze dne 27. 12. 2022, která svým obsahem odpovídá žalobě, a k níž žalobce doložil listinné poklady, které měly jeho nárok prokázat. Jednalo se zejména o dopis Stavebního bytového družstva Družba Pardubice, osobní korespondenci a lékařské zprávy. Kopie některých z těchto listin žalobce připojil i k žalobě. K této žádosti žalovaná žalobci sdělila, že nárok na zvýšení důchodu za vychované děti se týká pouze osob, které pobírají starobní důchod (pozn. soudu: žalobce ke dni podání uvedené žádosti starobní důchod nepobíral). Následně, dne 22. 5. 2023, učinil žalobce vůči žalované podání označené jako doplnění žádosti o výchovné. Druhým prvostupňovým rozhodnutím ze dne 11. 8. 2023 žalovaná zamítla žádost žalobce o výchovné.

Podáním učiněným u žalované dne 29. 11. 2023 označeným jako žádost o výchovné a podáním učiněným u žalované dne 27. 12. 2023 označeným jako doplnění žádosti o výchovné se žalobce dožadoval o reakce žalované k jeho podání ze dne 22. 5. 2023. Žalovaná žalobci dopisem ze dne 17. 1. 2023 sdělila, že o podkladech doplněných k žádosti nelze vydat samostatné rozhodnutí.

17. MUDr. G. B. (dále také „matka dětí“) s prohlášením žalobce, že o své dcery pečoval osobně a v největším rozsahu v době od jejich narození do roku 2007, nesouhlasila. Uvedla, že o dcery pečovala v největším rozsahu od jejich narození do jejich zletilosti ona. Od roku 1990 do roku 1996 byla s dcerami na mateřské, resp. rodičovské dovolené. V roce 1996 se vrátila do zaměstnání. Poukazovala na pracovní neschopnost žalobce a jeho invaliditu, kdy musela pečovat o dcery i žalobce. Od 8. 10. 2007 byly dcery soudem svěřeny do její péče. Součástí správního spisu jsou evidenční listy důchodového zabezpečení, dle kterých byly u matky dětí vykazovány náhradní doby v letech 1990 až 1996.
18. Druhým prvostupňovým rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o výchovné, neboť dospěla k závěru, že o dcery od jejich narození do zletilosti osobně pečovala v největším rozsahu jejich matka. Prvním prvostupňovým rozhodnutím přiznala žalovaná žalobci dle § 29 odst. 1 zákona o DP od 31. 7. 2023 starobní důchod. Proti prvnímu i druhému prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce námitky, které podáním doručeným žalované dne 7. 8. 2024 obsahujícím i listinné důkazy doplnil. Námitky obsahově odpovídají žalobě. Pokud jde o výchovné, tak obsahovaly nesouhlas žalobce s tím, že od narození do zletilosti se o dcery starala matka dětí. Dle žalobce se matka dětí nestarala ani o domácnost, neplatila nájem, nepodílela se na údržbě bytu a delší čas se v bytě, který byl ve vlastnictví žalobce, nezdržovala. Ze skutečnosti, že se dcery z bytu odstěhovaly v září 2006, žalobce dovozoval, že v největším rozsahu o dcery pečoval otec. Poukazoval na skutečnost, že matku dětí zajímala jen kariéra, neboť osm let v manželství studovala, a cizí muži. Tvrdil, že matka dcery naváděla a vychovávala k trestné činnosti.
19. O námitkách žalobce rozhodla žalovaná napadenými rozhodnutími. Odůvodnění napadených rozhodnutí jsou stručná, nicméně závěry žalované mají oporu ve správním spise a dostatečně reagují na obsah žalobcových námitek. I pro rozhodnutí správních orgánů, shodně jako pro rozhodnutí soudu (viz odst. 13 tohoto rozsudku). Nepochybně platí, že obsah a kvalita podání účastníka správního řízení předurčuje obsah rozhodnutí správního orgánu.
20. Na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů není dle ustálené judikatury na místě klást přemrštěné, příliš formální a nepřiměřeně vysoké požadavky. Zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost soudem je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75). Správní soud může výjimečně slevit z nároků na dodržení požadavků § 68 odst. 3 správního řádu, nalezne-li ve správním spise dostatečnou oporu pro úvahu, že rozhodnutí správního orgánu je po právní i skutkové stránce v souladu se zákonem. K tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, publikovaný pod č. 1389/2007 Sb. NSS, rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2010, č. j. 8 As 60/2009-73, či rozsudek NSS ze dne 7. 6. 2017, č. j. 6 As 302/2016-33, bod 25.

IV.b Vypořádání žalobních námitek týkajících se přiznaného starobního důchodu

21. Žalobce v žalobě k přiznanému starobnímu důchodu namítal, že mu náleží starobní důchod ve vyšší výši s odkazem na pobírání vyššího invalidního důchodu ve srovnání s průměrným důchodem.
22. K tomu soud uvádí, že žalovaná v napadeném rozhodnutí výši přiznaného důchodu dostatečně odůvodnila a námitky žalobce její závěry nezpochybnily. Žalobce v žalobě nespороval ani délku doby pojištění a ani výši vyměřovacích základů získaných v jednotlivých kalendářních letech rozhodného období, které jsou zásadními faktory ovlivňujícími výši starobního důchodu. Výše průměrného důchodu není, jak uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí, pro výpočet výše starobního důchodu rozhodující. Žalobní námitka tedy není důvodná.
23. Soud k uvedenému dodává, že nedílnou součástí prvostupňového rozhodnutí o přiznání starobního důchodu je a též v případě žalobce byl osobní list důchodového pojištění účastníka řízení, ze kterého lze též za pomoci připojených vysvětlivek ověřit a vyčíst přehled dob pojištění, vyměřovací základy, vyloučené doby a použité koeficienty nárůstu pro výpočet výše důchodu. V prvostupňovém rozhodnutí o přiznání starobního důchodu obvykle není dána potřeba reagovat na tvrzení (námitky) žadatele, neboť formalizovaná žádost o přiznání starobního důchodu je v naprosté většině případů vyřizována automatizovaným postupem. I tato skutečnost podporuje závěr o tom, že není třeba klást nadměrné požadavky na obsahu odůvodnění rozhodnutí o přiznání výše starobního důchodu.

IV.c Vypořádání žalobních námitek týkajících se výchovného

24. Žalobce se v dané věci domáhal zvýšení procentní výměry starobního důchodu za vychovávané dítě, tzv. výchovného, což je forma příplatku ke starobnímu důchodu zavedená s účinností od 1. 1. 2023 zákonem č. 323/2021 Sb.
25. Žalobce v žalobě tvrdí, že se dobře staral o děti, sám se staral o domácnost a řádně platil nájemné, aby měly obě dcery kde bydlet.
26. Dle § 32 odst. 4 zákona o DP *podmínka výchovy dítěte pro nárok ženy na starobní důchod je splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu deseti roků.*
27. Dle článku II bodu 3 zákona č. 323/2021 Sb. a shodně dle § 34a odst. 3 zákon o DP platí, že *výchovu téhož dítěte nelze pro účely zvýšení podle bodu 1 současně započítat více osobám. Vychovávalo-li totéž dítě více osob, přihlíží se k výchově dítěte jen u té osoby, která o dítě osobně pečovala v největším rozsahu; to platí i v případě, že u téhož dítěte byla jeho výchova zohledněna při stanovení důchodového věku ženy.*
28. Podmínkou pro přiznání výchovného je tedy osobní péče o dítě ve věku do dosažení jeho zletilosti alespoň po dobu deseti roků a osobní péče v největším rozsahu v období od jeho narození do zletilosti, pokud dítě v tomto období vychovávalo více osob. K tomu srov. rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2025, č. j. 10 Ads 271/2024-35, odst. 26. Omezení výdělku či kariérního růstu není zákonnou podmínkou pro přiznání výchovného, tedy o dítě v největším rozsahu může pečovat také osoba, u níž se tato péče viditelně na omezení výdělku či kariérním postupu neprojeví. V jednotlivých případech však může jít o indicii

pro určení, který z rodičů o dítě osobně v největším rozsahu pečoval. K tomu srov. rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2025, č. j. 8 Ads 21/2025-36, odst. 14.

29. Pro posouzení žalobceva nároku na výchovné je rozhodné, zda v řízení před žalovanou bylo prokázáno, že žalobce o dcery, posuzováno u každé zvlášť, pečoval v období od jejich narození do zletilosti v největším rozsahu.
30. Řízení o přiznání dávky důchodového pojištění je řízením zahajovaným na žádost. Vyšetřovací povinnost žalované je tedy omezena na zjišťování okolností důležitých pro ochranu veřejného zájmu. Veřejným zájmem je především to, aby dávka nebyla přiznána osobě, která na ni nemá nárok K tomu srov. § 50 odst. 3 věta první zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále „*správní řád*“). Ve zbytku je na žadateli, aby zákonem stanoveným způsobem prokázal oprávněnost svého nároku na dávku důchodového pojištění. K tomu srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2024, č. j. 49 Ad 1/2024-40, odst. 40. Zákonem předpokládaným důkazním prostředkem ve vztahu k prokázání osobní péče o dítě v největším rozsahu je čestné prohlášení žadatele o výchovné. K tomu srov. čl. II bod 5 zákona č. 323/2021 Sb. a § 84a zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
31. V dané věci žalobce předložil čestné prohlášení, které mělo prokázat, že právě žalobce osobně pečoval o dcery v největším rozsahu od jejich narození, tedy od roku 1990, resp. 1993 do roku 2007. Prohlášení žalobce však bylo zpochybněno prohlášením matky dětí ze dne 13. 6. 2023, která tvrdila, že to ona o dcery od narození do zletilosti v největším rozsahu osobně pečovala. Také ona s nimi byla na mateřské, resp. rodičovské dovolené, což vyplývá i z evidenčních listů důchodového zabezpečení matky, v nichž jsou vykazovány náhradní doby v letech 1990 až 1996.
32. Žalovaná v druhém prvostupňovém rozhodnutí dospěla k závěru, že výchovné žalobci nenáleží, neboť o dcery v největším rozsahu od jejich narození do zletilosti osobně pečovala jiná osoba, a to matka. Žalobce s tímto závěrem žalované nesouhlasil, proto proti němu podal námitky. Následně, spolu s podáním doručeným žalované dne 7. 8. 2024, kterým námitky doplnil, předložil listiny, které měly prokázat jeho osobní péči v největším rozsahu v době od narození do roku 2007 u každé z dcer. Konkrétně se jednalo o zejména o dopis Stavebního bytového družstva Družba Pardubice a osobní korespondenci s matkou dětí. Žalobce tedy sám k prokázání svých tvrzení předkládal důkazní prostředky, které měl k dispozici a které měly jeho nárok na výchovné prokázat.
33. S ohledem na okolnosti daného případu, kdy žalobce sám opakovaně žalované předkládal podklady, které měly prokázat důvodnost jeho nároku na přiznání výchovného (např. spolu s žádostí o výchovné ze dne 27. 12. 2022 nebo s podáním doplňujícím námitky doručeným žalované dne 7. 8. 2024), má soud za to, že žalovaná nebyla povinna vyzvat žalobce k označení dalších důkazních prostředků či k jejich doložení. Z postupu žalobce totiž vyplynulo, že si byl vědom své povinnosti prokázat svá tvrzení týkající se osobní péče o dcery v největším rozsahu v jím tvrzeném období, tedy od jejich narození do roku 2007.
34. Závěr žalované v napadeném rozhodnutí, které se týkalo výchovného, že žalobce neprokázal svá tvrzení o největší osobní péči o dcery v období od jejich narození do roku 2007, kdy byly dcery svěřeny do péče matky, je v souladu se správním spisem. Čestné prohlášení žalobce bylo zpochybněno prohlášením matky dětí a též vykázaným čerpáním mateřské dovolené matkou dcer, což žalobce relevantně nezpochybnil. Žalobcem předložené podklady totiž největší rozsah osobní péče o dcery v rozhodném období neprokázaly. Povinností žalované

nebylo žalobce vyzvat k doložení jeho tvrzení o největší osobní péči o dcery v období od jejich narození do roku 2007, neboť žalobce sám žalované podklady, o nichž měl za to, že jeho tvrzení prokazují, opakovaně předkládal. Další důkazní prostředky, které by mohly tvrzení žalobce prokázat, v řízení nevyšly najevo. Skutečnost, že žalobce patrně nedisponuje dalšími poklady, jenž by jeho tvrzení prokázaly, potvrdil i opatrovník žalobce při ústním jednání u soudu, kde nebyly navrhovány ani předkládány další listinné důkazy ani nebyl navrhován důkaz provedením výslechů třetích osob (dcer).

35. K obsahu žaloby soud uvádí, že ačkoliv z napadeného rozhodnutí vyplývá závěr žalované, že žalobce neunesl důkazní břemeno ve vztahu k tvrzení o osobní péči o dcery v největším rozsahu, tak žalobce na tento závěr v žalobě nijak nereagoval a fakticky znovu zopakoval tvrzení, že se dobře staral o děti, sám se staral o domácnost a řádně platil nájemné, aby měly děti kde bydlet. Žalobce tedy ani v žalobě neupřesnil, v čem měla jeho osobní péče o dcery v největším rozsahu spočívat, ačkoliv jako otec byl nepochybně jednou z osob, která měla nejlepší znalost konkrétních rodinných poměrů včetně rozsahu péče o dcery. Popření péče matky o dcery péčí žalobce o dcery v největším rozsahu bez dalšího neproказuje. V dané věci se ve správním spise nachází podklady (prohlášení matky, evidenční listy), které zpochybnil čestné prohlášení žalobce o osobní péči o dcery v největším rozsahu v jím tvrzeném období a žalobce předloženými podklady tyto pochybnosti nevyvrátil, resp. neproказal osobní péči v největším rozsahu. Žalobcem předloženou historickou korespondenci s bývalou manželkou (matkou dcer) nelze pro její obecnost považovat za podklad, který by byl s to zvrátit závěr o péči matky o děti v největším rozsahu.

IV.d Jednání soudu

36. Dne 8. 10. 2025 konal soud k žádosti žalobce za účasti jeho opatrovníka ústní jednání.
37. V souvislosti s vyjádřením opatrovníka žalobce při ústním jednání soud uvádí, že je to právě žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu. Dle rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 7. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017-31 ve lhůtě pro podání žaloby musí uplatnit žalobce alespoň jeden žalobní bod, aby jeho žaloba byla projednatelná. O další žalobní body lze podanou žalobu rozšířit jen ve lhůtě pro její podání (§ 71 odst. 2 s. ř. s.). K žalobním bodům uplatněným po uplynutí lhůty pro podání žaloby soud nesmí přihlídnout. Jde o projev zásady koncentrace řízení, jejímž smyslem je postavit najisto rozsah důvodů, na jejichž základě bude soud přezkoumávat napadené rozhodnutí. Tím má být zajištěna patřičná míra právní jistoty účastníků řízení a rychlosti řízení. Současně platí, že prostřednictvím následného doplňování žaloby nelze „do věci přinášet nic zásadně nového ve smyslu dalších důvodů pro zrušení napadeného rozhodnutí. V opačném případě by totiž byl naopak na místě závěr, že se jedná o rozšíření o další žalobní bod“. K tomu srov. rozsudek NSS ze dne 18. 4. 2013, č. j. 7 As 10/2013-30. I kdyby žalobce tvrdil, že v žalobě uplatnil námitky jen v obecné rovině a doplňujícími podáními, případně při jednání soudu je jen rozvedl a konkretizoval, tak by musel toto doplnění učinit v zákonné lhůtě dle § 71 odst. 2 s. ř. s.
38. Opatrovník žalobce při ústním jednání rozšířil argumentaci nad rámec žalobních bodů. To se týkalo jak argumentace k přiznané výši starobního důchodu, kdy nově namítal, že jeho starobní důchod by měl dosahovat výše invalidního důchodu (ve srovnání s žalobou, kdy tvrdil, že mu náleží starobní důchod ve vyšší výši s odkazem na pobírání vyššího invalidního důchodu ve srovnání s průměrným důchodem). Pokud jde o výchovné, tak nově namítal zejména nepřezkoumatelnost druhého prvostupňového rozhodnutí a nedostatečně zjištěný

skutkový stav věci v rozporu s § 3 správního řádu, kdy žalovaná sama nedoplnila dokazování, resp. žalobce nepoučila o povinnosti doplnit tvrzení a označit, resp. předložit důkazní prostředky. Dále doplňoval tvrzení k situaci na straně matky dětí. K tomu soud uvádí, že jde o rozšíření žaloby o nové žalobní body, k nimž došlo až po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty pro podání žaloby, což je nepřipustné (viz výše). Povinností soudu tedy není uvedenou argumentaci vypořádat.

39. Nad rámec své povinnosti soud uvádí, že k povinnosti žalované vyzvat žalobce k doplnění důkazních prostředků i k požadavkům na odůvodnění správních rozhodnutí ve věci výchovného se vyjádřil výše. Pokud jde o namítanou nepřezkoumatelnost druhého prvostupňového rozhodnutí, tak platí, že zrušení prvostupňového správního rozhodnutí a vrácení věci odvolacím orgánem zpět na první stupeň je až krajní možnost, jak řešit vady prvostupňového rozhodnutí, a to z důvodu procesní ekonomie. Řízení před správními orgány v prvním a druhém stupni tvoří jeden celek a judikatura NSS připouští, aby odvolací orgán doplnil, resp. zpřesnil argumentaci prvostupňového orgánu (při nedotčení výroku) za předpokladu opory ve skutkových zjištěních obsažených ve spise a při absenci překvapivého rozhodnutí, tedy nahrazení veškerých závěrů prvostupňového orgánu vlastními závěry odvolacího orgánu. K tomu srov. rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2018, č. j. 6 As 286/2018-34, zejm. odst. 18, a § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Soud má za to, že žalovaná v dané věci v souladu s judikaturou doplnila na základě skutkových zjištění vyplývajících ze správního spisu v napadeném rozhodnutí stručný závěr prvostupňového orgánu a obě rozhodnutí vytvořila soudem přezkoumatelný celek.
40. Soud při jednání nepřistoupil k provedení dokazování, neboť listiny přiložené k žalobě jsou součástí správního spisu, jímž se dokazování zásadně neprovádí. K tomu srov. rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117. Při ústním jednání opatrovník žalobce provedení jiných důkazních prostředků, včetně výslechu dcer, nenavrhoval.

V. Závěr a náklady řízení

41. Soud shrnuje, že obě rozhodnutí žalované hodnotí jako přezkoumatelná a zákonná a žalobní námitky jako nedůvodné. Protože v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlédnout z úřední povinnosti, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I).
42. Výrok o náhradě nákladů řízení (výrok II) se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný a žalované náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti podle obsahu spisu nevznikly. Proto soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.
43. Pravomocným usnesením krajského soudu ze dne 29. 7. 2025, č. j. 36 Ad 18/2024-54 byl žalobci dle § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ustanoven opatrovníkem advokát. Ustanovenému advokátovi přísluší za zastupování žalobce odměna a náhrada hotových výdajů, přičemž náklady zastoupení nese dle § 35 odst. 10 s. ř. s. stát. Ustanovenému advokátovi náleží odměna za dva úkony právní služby, a to za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce (zde opatrovník) ustaven soudem, a účast na jednání před soudem [§ 11 odst. 1 písm. b) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. 1. 2025 (dále jen „advokátní tarif“)] po 4 620 Kč za každý z uvedených úkonů dle § 7 ve spojení s § 9 odst. 5 advokátního tarifu, tj. 9 240 Kč. Dále náhrada hotových výdajů za každý ze dvou úkonů právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 450 Kč, tj. 900 Kč. Celkem tedy odměna advokáta a náhrada jeho

hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení před krajským soudem činí 10 140 Kč. Tato částka bude opatrovníkovi vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok III).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 15. října 2025

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra, v. r.
soudce